

لندز - lander = کلوخ (تا)	لمزی - lemezi = کسیکه
لندوک - landūk - بچه طیور	مژگانش ریخته و چشمان درد آلود و حده
که هنوز پر در نیاورده و یک تکه گوشت	سرخ دارد (لار)
است (ط)	لمس - lams = سست و بی حس (خ)
لنده - lenda = کهنه های قنناق	لمشت - lemašt = آدم کثیف (خ)
طفل (به)	لمشک - lamšak = کسیکه دست
لنده - londa = غرغر (شی)	یا پای او بی حس باشد (آ) - رک؛ لمس
لنده دادن = غرغر کردن (شی)	لم لتور - lamlatur = تنبل
لندهور - lanehūr = کسیکه	(م) - رک؛ لم لته
دارای قدی بلند و اندامی بی تناسب است	لم لته - lamlata = تنبل (طب) -
(خ) - از آن با حکیمان نیارم نشستن که	رک؛ لم لتور
ایشان چوهورندومن لندهورم، سنائی	لم لمه شور - lam lama šur
(ح - ق)	- قیره (طب)
لنغ - lonq = نادرست بجان شسته	لمه - lama = نمده فرش (طب)
گردو یا «تيله» در بازی اطفال (خ)	- تخم مرغ نارسیده که زودتر از موقع از
لکه - lokka = مجاله و درهم	مرغ خارج شود و دارای پوست نازکی
شده کاغذ و نوع آن (خ)	است (آش)
لنگ - leng = يك-يا-يك تاي در	لنبر - lanbor = دامن (طب)
و نوع آن - مثل وشبه و نظیر (خ)	لنبر - lanbar = مرغ سقا (طب)
لنگار - lengār = مجموعه دستگاہ	- سرین و قسمت برآمده ران (خ)
شخم زنی (لار)	لنبون - lenbun-lonbun =
لنگری - langari = سینی	روده بزرگ (به)
بزرگ (همه)	لنبه - lonba = برآمده و
لنگره - langara = ساقه خوشه	گوشت آلود (خ)
خرما (لار)	لنتیر - lentîr = پنبه نرزه (آ)
لنگشت - langešt = نقص و عدم	لنچ - lenj = خوشه انگور که
آمادگی برای کاری - لنکی و ناتمامی	دانه های آنرا خورده باشند (خ)
اسباب کار (لار)	لنجه - lenja = چانه زدن در
لنگه - langa = شخص شوخ و	معامله (خ)
مزاح (گی)	لنجه کردن = چانه زدن (خ)
	لند - land = آلت مردی (خ)

لوس - lus = کسیکه قسمت داخل

لب زیرین او بیرونست (به) - نتر واز
خود راضی (ط) - خزنده‌ای مانند مار
که شکم خود را باز میکند و چون
حشرات بر آن نشینند آنرا بهم می‌آورد (م)
لوش - lūš = لجن ولای ته آب
(خ) - کثیف (لار)

لوشت - lūšt = کسیکه چشمانش

بخوبی نمی‌بیند (لار)

لوغ - luq = گلیم (تا)

لوك - lūk = شتر نرمست (ر) -

کسی که دارای شخصیت ووزین است (لار)

لوكه - lūke = سوراخ (لا)

لول - lul = مست و سرکیف

(ك-ط) - جنبش و تکان بسیار آهسته (آش)

لولآ - lowlā = ابزاریکه برای

حرکت در دو قسمت چار چوب و در
کوبیده میشود (همه)

لوله - lūla = گیاهی وحشی از

خانواده نی (گی) - سبد کوچک که از چوب
ونی بافند (ط) - دودکش و چرنه آفتابه
و قوری و امثال آن (همه)

لولیک - lūlik = لوله (ك)

لومی - lumi = گاوی که دم

نداشته باشد (گی)

لوند - levand = فنانه و

عشوه‌گر (ط)

لوه - lave = دیک (ط) - رك:

لوی

لوه - lova = لانه مرغ (آ) -

روغن (لار)

لنگه - lenga = تا و نظیر - تای بار

و در وامثال آن (خ) - چانه زدن در معامله
(ط) - رك: لنگه

لو - lu = لگد (ط)

لو - low = شوخ و جوان (آ) -

چوب كوچك در بازی الك ذلك (خ) -

ساقه میوهائی از قبیل خربزه و خیار -

معرفی کسی که کاری زشت انجام داد -

و در این صورت با فعل دادن، استعمال میشود.

لودادن کسی = عمل بد او را آشکار

کردن

لودادن دختری خود را = عفت خود را

از دست دادن (خ)

لوار - levār-lavār = بیشه

و جنگل (ط)

لواس - luās = روباه (گی-ط)

لوئی - lūi = لوخ (ط)

لوته - lūta = کرباس (س-سم)

لوچ - luc = آبله (ط) - تر و

خیس (خ) - کسیکه چشمش چپ است (ط)

لوچه - lowca = لب پائین (خ)

لوخ - lūx = نی توپر - دوخ (خ)

لوخا - luxā = سوراخ (گی)

لوده - lowda = شوخ و

مسخره (خ)

لور - lūr = خل و نفهم - آب ماست

چوشیده و سفت شده (گی) - موش صحرائی

(ت) پسر (ك)

لوره - lūra = زوزه سك (ك)

لیرو - liarū = گلی است کوهی
معطر و زرد رنگ (م)

لیز - līz = زندگانی و سامان
(هم) - کفش راحتی (ب) - لغزنده (خ)

لیز خوردن = لغزیدن و سر خوردن (خ)

لیزگ - lizog = شاخه گیاهی که
نازک و کم رشد باشد (لار)

لیزه - liza = پرنده ایست (گی)

لیس - līs = لعاب برنج - آب
لزوج و چسبنده - هر چیز لزج و لعاب دار
(لار) - بره ای که پس از کشتن از شکم
میش در آید (آش) - تملق و چاپلوسی (به)

لیسک - lisk = لوس و نثر (گی)

لیسه - līsa = آفتی بگندم و جو
میزند و آنرا پوک میسازد (همه)

لیسی - lissi = آب گندیده (گی)

لیسکه - liska = لوس (گی)

لیش - liš = تر و خیس (س-سم)

- رگ: لیج

لیغ - liq = گیاهی است که آنرا
تابیده بجای رشته برای تار حصیر بکار
میبرند - نوعی نی است که در پوشش خانه
از آن استفاده میشود (گی) - له و
لوش (آ)

لیشه - liša = گوساله ماده ای که
پا بسه سالگی گذاشته باشد (گی)

لیغه - liqa = بندخهای نازک که
در مرکب گذارند تا نوشتن آسان شود (همه)

لیف - lif = لحاف (تا) - کیسه ای
که در حمام با آن صابون زنند (همه)

لیفند - lifand = لیفته شلوار (خ)

لوی - lawī = دیک (م) -
رگ: لوه

لویز - laviz = له و لجن (تا)

له - lah = خسته - گل و لای
رودخانه (لار) - سیلاب (طب)

لهمون - lahmūn = قسمتهای
گلی نرم کوه که عبور از آنها آسانست (لار)

له - leh = از هم پاشیده و نرم شده (ط)

له و لورده - leh o levarda
= کسی که در اثر خستگی یا کتک خوردن
خرد و خمیر شده (ط)

لی - li = درخت نارون (گی) -
لانه موش (طب)

لیت - lit = با تلاق (طا) - پرنده ای
که هنوز پر در نیاورده (شی)

لیتک - litak = نوعی نان (لار)

لیته - lita = آنچه در سر که
نه نشین شده و بهم بسته شده و آنرا «بچه
سرکه» میگویند (گی)

لیج - lij = چیزی که در آب
لزوج شود مانند پنیر (ط)

لیجان - lijān = در کوچک که بر
بام شیروانی گذارند (لا)

لیجک - lijog = آلوچه (به)

لیج - lic = تر و خیس (ط)

لیچار - licār = سخنان یاوه و
نامربوط (به) متلک و حرف زشت (ط-اس)

لیچه - lica = جوجه (ت)

لیچیک - licik = شلیته های
کوتاه (گی)

م

- مات - māt = شیرۀ غلیظ از انگور
یا شکر (م) - متحیر و مبہوت (خ) - گودال
کوچکی که اطفال برای تیلہ بازی در
زمین حفر کنند (ا) - مادر (بل)
- ماتک - mātak = چوب بلندیکہ
در گاو آهن بین دو گاو قرار میگیرد (به)
- ماتکہ - mātaka = تلنکر (د)
ماتینہ - mātina = گیج و مات
و مبہوت (ت)
- مات - māth = مادر (بل) - رك:
مات و ماس
- ماچکول - mācekul = سوسمار
بزرگ (ا)
- ماچکیژ - māckiž = بز مادہ
یکسالہ (م)
- ماخ - māx = سوراخ وسط آسیای
دستی کہ گندم را در آن ریزند تا آرد
شود (لار)
- مادک - mādek = گاومیش (ک)
- مادگی - mādegi = جای دگمہ (همہ)
- مادی - mādi = نہر (اس)
- مار - mar = وقت (طب) - خاک ماسہ مانند
(میا) - مادر (گی)
- مارپیچ - mārpic = جادہ ای کہ
دارای پیچ و خم باشد (خ)
- مارز - marz = سرزنش - ملامت
- شماتت (لار)
- مارشن - māršan = گاو سه
سالہ (م)

- لیفیک - lifik = لیف حمام کہ
درستشوی بدن بکار میرود (ک)
- لیک - lik = قلم پا و دست (به)
- لیکہ - lika = پرت و پوست و پی
در گوشت (گی)
- لیلکی - lilaki = نوعی درخت
جنگلی (گی)
- لیلم - leylam = جنگل انبوه
(طب) - آنچه سوگواران هنگام موبہ
کردن در وصف مرده میگویند (آش)
- لیلمخوان = کسیکہ لیلم میخواند
ناکسان مرده گریہ کنند (آش)
- لیلہ - lila = طفل شیرخوار (ا)
- لی لی - lili = کوچک (خ)
- لی لی - loyley = بر روی یکپا
جستن (ط)
- لیلیغ - liliq = کثافت بینی (آ)
- لیم - lim = باہستگی - آرام و
بی سر و صدا - تب خفیف (لار)
- لینک - link = ران و ساق پا (ک)
- لیو - liyu = قطعہ زمین وسیع
زراعتی کہ اطراف آنرا تپہ های گلی احاطہ
کرده باشد (لار)
- لیوا - livā = برگ (گر)
- لیوان - livān = گیلاس بزرگ
آبخوری (خ)
- لیوہ - livā = خل، کم عقل (ب)
- لیوی - livi = شکوفہ (گی)

مافه - māfa = معماری و مجازاً
 در مورد تابوت بکار میرود (شی)
مافینگی - māfingi = شخص
 زودرنج (گی)
ماک - māk = شیر اول گوسفند
 پس از زائیدن (ط) - مادر (ك)
مال - māl = خانه و مان (ك)
مال بند - mālbānd = جائیکه
 برای بستن مال اخیه زده اند (خ)
ماله - māla = سیخ ماهی برشته
 کنی (م)
ماما = عمه (ه-تا) - دایه و قابله
 (خ) - مادر هدیا مادر (ب)
مامان - māman = مادر - خوب (ط)
مامانی = خوب و مطلوب و زیبا (ط)
مامس - māmas = مادر بزرگ (به)
ماملکه - māmelka = حیوانیست
 شاید مارمولک (ل)
مامو - māmu = عمو (ك)
مامیک - māmik = عمه - خاله (ك)
مانده - mānda = خسته (خ) -
 بسودند با سنگ بسیار چنگ شده
مانده گردان و آسوده سنگ. فردوسی
مانگ - māng = ماه (طب)
مانگل - māngel = گندم نارس
 و آنرا منگلی نیز گویند (م)
ماوان - māwān = مهمان (ك)
ماهاک - māhāk = نك و قلۀ
 کوه (س - سم)
مایاق - māyāq = نشانه هائی که
 در دریا برای تعیین حدود ماهیگیری
 گذارند (گی)

مارک - mārak = رشته درشت
 آش (آش)
مارماهی - mār māhi = نوعی
 ماهی (م)
مارمولک - mār mūlak =
 سوسمار (ط)
ماره - māra = فاصله دور درخت
 درخت - گوشتی است که وقتی از عقربك
 دست بیرون آورند زخم عقربك خوب
 میشود - چرك سفت داخل دمل و کورک (گی)
مازما - māza = تیلۀ کود کان (آ) - مگس
 عسل - زنبور (طب)
مازمات = تیلۀ بازی (آ)
ماس - māsa = مادر (بل)
ماسک - māsak = نوعی ماهی -
 و در بعضی نواحی ماشك گویند (گی)
ماسه - māsa = شن ریز (ط)
ماشك - mašak = نوعی ازدام
 ماهیگیری و نوعی ماهی (گی)
ماشل - māšel = خاله (ل)
ماسوره - māšūra = جائیکه در
 آن قرقره چرخ قرار میگیرد - نی ای که
 جولاهان برای بافتن بدان نخ پیچند
 (خ - ط)
ماش ماهی - māšmāhi = نوعی
 ماهی (طب)
ماشو - māšu = علك ریز چشمه (خ)
ماشه - māše = انبر (آ)
ماشه کو - mašakow = مخلوط
 چند رقم حبوبات پخته (ط)

مجله - macal = دست افتاده و مسخره شده (ط)
مچله - mocola = دهانه لوله قوری و آفتابه و امثال آن (لار)
مچ-مچ - mec mec = اسم صوت صدای خوردن چیزی (خ)
مچول - mocul = کم عقل و سفیه (خ)
مچه - maca = لب (لا) - ماده چارپایان (خ)
مچیک - macik = انبر (ك)
مخ - mox = درخت خرما (لار)
مخت - moxt = میل، اختیار (خ)
مختن - maxtan = خرامیدن - گردش کردن - امر این فعل (بماجل) bema (گی)
مخس - moxas = بسیار خسیس و بدطینت (لار)
مخملک - maxmalak = مرضی است در اطفال که پوست بدن سرخ و متورم میشود (خ)
مخو - moxu = موزی و فتنه جو (به)
مدنی - madani = نوعی لیموی شیرین (شی)
مدنک - madang = مست و بیهوش (خ)
مر - mar = تخم مگس (ط)
مراغ - merāq = بوته ایست که دانه‌های قرمز رنگ کوچک دارد (لا)
مراغ - marāq = غم و غصه (گی)
مرج - marj = شرط بندی و نذر که در آذری «مشت» گویند (گی)
مرچمک - marjomak = عدس (آ)

مایه - māya = گلوله کوچک بلورین یا سنگی که اطفال با آن بازی کنند و در تهران «تيله» گویند (لار) - آنچه بخمیر یا پنیر میزنند که بعمل آید (همه)
مب - mēb = مو - انگور (خوز)
مت - mat = غلیظ (تا)
مترسک - matarsak = چوبیکه برس آن پارچه کنند و در جالیها برای ترسانیدن مرغان هوایی و حیوانات بر پا سازند (خ)
متک - matak = بوته رب السوس (به)
متل - matal = افسانه کوتاه (ط - برو)
متلك - matalak = شوخی و ایچار (ط)
متلی متا - matali mata = نام گیاهی است خوردنی (طب)
متن - matan = آمدن - راه رفتن (لا)
مچ - moj = داروغه، و در بعضی نواحی «موج» گویند (گی)
مجری - mejri = جعبه کوچک که در آن لوازم زنا نه و غیره گذارند (خ - به)
مچی - maji = ماده شتر (به)
مچيله - mejila = مورچه (م)
مچینگ - mejing = چابک (خ)
مچ - moc = تفاله خرما بعد از شیره کشی - استخوان (لار) - محل اتصال کف پبازو یا ساق به پا (ط)
مچ - mec = نوعی کنه (ك)
مچاله - mocāla = بهم پیچیده شده و چروک خورده (ط)

مروس - merovs = ریسمانی که
 بگردن سگ بندند (آش)
 مره - mara = موعده (طب)
 مری - mari = گوئی - پنداری (بر)
 مزکت - mazket = مسجد (فر)
 مزونبل - mozunbal = انبار
 (س - سم)
 مزه - meza = تخم مگس که معمولا
 روی گوشت دیده میشود (به)
 مزیری - moziri = مرغ دم
 جنبانک - عملۀ زراعتی (لار)
 مژگل - mažgel = خراب و
 معیوب (گی)
 مس - mas = بزرگ (به)
 مس - mes = ادرار - بول (لار)
 مس - mos = کیک (گی) - کف
 دست (لار)
 مستغ - mastaq = ماست (بل)
 مدافک - madag = میگو و ملخ
 دریائی (بل)
 مسکه - meska = کره - ودر لغت
 فرس maska آمده : هره نرم پیش
 من بنهاد هم بسان یکی تلی مسکه. حكاك
 مس مس - mes mes = تائی و
 بطئی در کار (خ)
 مس مس کردن = دست بدست کردن
 و با بطئی کاری انجام دادن (خ)
 مسنه - masana = گودال بزرگی
 که برف در آن برای تابستان ذخیره
 کنند (آ)

مرخه - marxa = دانهائی که
 برشته کشیده بگردن آویزند (گی)
 مرژنگ - moržang = مژگان (ل)
 مرس - mars = از انواع درخت
 جنگلی (گی)
 مرغانه - morvāna = تخم مرغ
 (س - سم)
 مرغانه ماست = خوراکی شیهه
 بفسنجان که عوض رب انار در آن ماست
 ریزند (شی)
 مرغوت - merqut = قیچی (تا)
 مرگ - morok = گره - برجسته و
 برجستگی - ناصاف - قلۀ مرتفع کوه (لار)
 مرگ - merk = آرنج (ل)
 مرکک - mare kok = افعی (لار)
 مرگک - merg = پارو (ب)
 مرگو - margū = خرمهره (لار)
 مرگه - morge = مروارید
 بدلی (لار)
 مرمری - marmari = جاروی
 نازک (آ) - نوعی پارچه نازک (خ)
 مرن - maren = مرغزار (ل)
 مرنه - morena = لوزنین (لار)
 مرو - maro = از انواع پرندگان
 دریائی است (گی)
 مرو - marow = نام زهریست (آ)
 مروار - morvār = بیدی است
 که از شاخه آن دسته بیل و کلنک سازند (آش)
 مروزگ - morūzg = نوعی
 موریانه تابستانی (لار)

- مل** - mal = رزوانگور (طب)
- گردن (ی) - شانه و کتف (ب)
- ملاق** - mellāq = مَلِخ بومی که زبان بکشت نمیرساند (آش)
- ملت** - malat = ظرفی سفالین که دهانه آن گشاد و از نوع قدح است (لار)
- ملج** - malaj-malej = نام گیاهی است (طب)
- مالخو** - malaxū = چوگان-زلف خانها که بصورت حلقه بر بالای گونه چسبانیده میشود (لار)
- ملس** - malas = طعم میخوش (به - ط)
- ملغ** - malaq = سائیدن، مخلوط کردن، مالیدن (بل) - ملخ غیر بومی که آفت کشتزار است (آش)
- مل ملی** - molmoli = نخودسیاه (خ)
- ملو** - malū = گربه (ن)
- مله** - mala = غریب گز (آ)
- مله** - molla = رنگ خاکی (خ)
- مله** - malla = صدای گاو (گی)
- ملی** - mali = ماده سگ (گی)
- ملیجه** - malija = گنجشک (لا)
- ممرز** - mamrez = نام درختی است جنگلی (طب)
- ممنگ** - mamang = گیاهی است وحشی که دارای گلهای آبی رنگ خوشه‌ای است (گی)
- ممیج** - mamīj = موبز (طب)
- منال** - menāl = کوچک در انسان چه پسر چه دختر (ك)
- مه** - massa = دسته بیل، دسته کارد (لار)
- مه** - mossa = پتک مسکری (کا)
- مش** - maš = مکس (لار) - شرط (آ)
- مش** - meš = زنبور عمل (گی)
- مشکو** - moškū = آب بینی که در بینی خشک شده و بزحمت از جدار داخل بینی جدا شود (لار)
- مشگر** - mošgar = نوحه خوان (آ)
- مشنگ** - mašang = خل و ابله (گی)
- مشه** - maša = مفر آدم یا حیوان و در بعضی نقاط maš گویند (لار)
- مغ** - moq = درخت خرما (لار)
- مفنگی** - mofengi = ضعیف و کم بنیه و یک لائی (گی) - رك: مافنگی
- مک** - mak = پیوسته سر (گی)
- مک** - mok = کارد و چاقو و امثال آن که تیز باشد (لار) - فقط و بدون اضافه «در معامله» (خ)
- مک زدن** = مکیدن (ط)
- مکز** - mokaz = قطعاً - یقیناً - خاطر جمع (گی)
- مک مک** - mok mok = وسواس - نق نق (لار)
- مک مکی** = وسواسی
- مکو** - mekkū = وزنی برابر دوسیر و نیم (آش)
- مکه** - makka = ذرت (ط)
- مل** - mel = گیاهی معطر که آنرا مشکک گویند (لار) - مو (ب) - گردن (ل)

منج - monj = زنبور (گنا باد)
 منجل - manjal = داس کوتاهی
 که برای بریدن ساقه‌های گندم و جو بکار
 می‌رود (لار) - دیگ بزرگ (به)
 منجل - manjol = بیپوده -
 بی فائده (ك)
 مند - mand = بیرون ریختن آب
 بوسیله شنا و امثال آن (ب)
 مندا = گودال آب (ب)
 من درآوردی = از پیش خود ساخته
 و بی اساس و خارج از اصل (خ)
 مندو - mandov = آب ایستاده
 و راکد (آش)
 مندو - mondū = ظرفی که در آن
 روغن چراغ می‌ریختند (خ)
 مندو - mandow = حبه‌ای که از
 آن روغن چراغ می‌گرفتند (همه)
 منده - manda = گوساله ماده
 تادوسالگی (گی) - علفی است که بر گهای
 پهن دارد و از نوع والک است (م)
 مندیل - mendīl = شال و عمامه
 حماسه بزرگ (خ)
 منقل - manqal = معلق (تا)
 منقاش - menqāš = انبر (شا)
 منگ - mang = زنگ فلزات (لار) -
 گنج و از صدا بکر شده (ط)
 منگ - mong = سرکه (بر)
 منگا - mengā = ماده گاو (ل)
 منگال - mengāl = داس (سی)
 منگل - mangol = راه آبیکه از
 زیر کار عبور کنند (همه) - آب نمای
 قنات (ط)

منگر - mengor = بوریا (لار)
 منگی - mangi = فلز زنگ
 زده (لار) - رك: منگ
 من من - men men = لکنت در
 سخن، حرف نامفهوم (خ)
 من من کردن = در تکلم به لکنت
 افتادن (خ)
 موا - movā = چوب تنه درخت
 خرما (لار)
 موتال - mūtāl = خیک (گی)
 موج - mūj = حرف، سخن (بیر) -
 داروغه (گی)
 موجوله - mevjūla = همیزم (ت)
 مورت - murt = لاس زدن (آ)
 موردان - murdān = انگشت (بل)
 مورگ - mūrg = مهره رنگینی
 که برای زینت بگردن آویزند (ر)
 مورگو - mūrgū = نوعی خر
 مهره سفید و سیاه که برای چشم زخم بگردن
 بندند (لار)
 موریک - mōrik = مورچه (بل)
 مورمور - mur mur = گزگز
 بدن (خ)
 مورمور کردن = گزگز کردن (خ)
 مور - mūra = کزیدر و راهرو
 میان دو عمارت (لار)
 موزره - mozera = مورچه (لار)
 موزگ - mōzag = جوراب -
 چکمه (بل)
 موزی - mūzi = بلوط (م)

منج - monj = زنبور (گنا باد)
 منجل - manjal = داس کوتاهی
 که برای بریدن ساقه‌های گندم و جو بکار
 می‌رود (لار) - دیگ بزرگ (به)
 منجل - manjol = بیپوده -
 بی فائده (ك)
 مند - mand = بیرون ریختن آب
 بوسیله شنا و امثال آن (ب)
 مندا = گودال آب (ب)
 من درآوردی = از پیش خود ساخته
 و بی اساس و خارج از اصل (خ)
 مندو - mandov = آب ایستاده
 و راکد (آش)
 مندو - mondū = ظرفی که در آن
 روغن چراغ می‌ریختند (خ)
 مندو - mandow = حبه‌ای که از
 آن روغن چراغ می‌گرفتند (همه)
 منده - manda = گوساله ماده
 تادوسالگی (گی) - علفی است که بر گهای
 پهن دارد و از نوع والک است (م)
 مندیل - mendīl = شال و عمامه
 حماسه بزرگ (خ)
 منقل - manqal = معلق (تا)
 منقاش - menqāš = انبر (شا)
 منگ - mang = زنگ فلزات (لار) -
 گنج و از صدا بکر شده (ط)
 منگ - mong = سرکه (بر)
 منگا - mengā = ماده گاو (ل)
 منگال - mengāl = داس (سی)
 منگل - mangol = راه آبیکه از
 زیر کار عبور کنند (همه) - آب نمای
 قنات (ط)

مهر - mahr = مهریه - چوبهای
 تراشیده که فاصله‌های تیر سفید را برای
 زیبایی میپوشاند و سقفی صاف بوجود
 می‌آورد (لار) - جوانه درخت (به)
مهره - mahra = میل کوچک
 سرمه کشیدن (لار)
مهره - mohra = نام گیاهی است
 که در مازندران mor نیز گویند (طب)
مهک - mahk = تخم شوید - نام
 گیاهی است شبیه شوید (لار)
مهلو - mehlow = گلوبندی که
 از دانه‌های معطر و سنگهای خوش رنگ و
 سکه‌های طلا و نقره دردهات زنها بگردن
 می‌آویزند (لار)
مه‌مه - ma ma = بزبان اطفال هر
 چیز خوب - پستان (ط - آ)
مهوه - mahva = غذائیست که از
 خر دل و ماهی و نمک و آب ساخته میشود
 و غذای عمومی مردم است (لار)
می - mé = مو انگور (خوا)
میا - miyā = ابر (م)
میارغ - miāroq = زالزالک (طا)
میالاسک - miyālask = درخت
 و میوه زرشک (م)
میچکا - mickā = گنجشک (م)
میچه - mīca = الهام (آ)
میرز - moyarz = عمامه (ب)
میرا - mirā = مرد (نظ)
میرر - mirar = مزبله (ك)
میرس - mirs = مس (گی)

موس - mūs = آنچه در اثر
 فساد بر نان یا ترشی پدید آید - و آنرا
 اور نیز گویند (گی) - گنجشک (م)
موسی - mūsi = حرامزاده -
 حرام‌لقمه (کا)
موشک - mušak = فشفشه (همه) -
 نوعی کرفس صحرائی که سمی است (اس)
موکشک - mokošak = کرمی که
 آفت درخت نخل است و ریشه و مغز
 آنرا میخورد - کنایه از آدم‌مخل و مزاحم
 - دشمن خانوادگی (لار)
مول - mūl = حرامزاده - گناه (گی)
مولو - mūlū = تنبوشه‌های سفالین
 کوچک (خ)
موموج - mùmūj = کرمی شبیه
 بکرم ابریشم و بدنش پر زردار و قاتل کرم
 ابریشم است (لا)
مومیائی پالوده = نوعی مومیائی -
 (شی؛ برهان زیر کفر الیهود)
مومیائی کوهی = نوعی مومیائی -
 (شی؛ برهان زیر کفر الیهود)
مون - mūn = مادیان (ب)
مویک - moviyak = کوزه
 لعابی دهن‌گشاد (آش)
مه - meh و **(mih)** = میش (ك)
 - باد سرد (آ) - میغ (خ)
مه - mēh = میخ (بل)
مه - moh = درخت نخل (لار)
مها - mehā = ابر (طب) - رك: میا
مهر - mohar = باغبان و کسی
 که از درخت نخل نگهداری میکند (لار)

ناتنی - nātani = کسی که از
 پدر یا مادر یا هر دو جدا باشد (ط)
 ناتو - nātow = آدم سرسخت و
 مزاحم که هیچگونه حرف حساب نمی-
 پذیرد (خ)
 ناچه - nāja = امید و آرزو (گی)
 ناجور - nājūr = ناهم آهنگ و
 بی تناسب (ط)
 ناخونک - nāxūnak = بخوردنی
 دست زدن و کم کم از آن برداشتن و
 خوردن (ط)
 ناد - nād = گلو (به) - معشوق (ل)
 نادو - nādu = زیر گلو (به)
 نادار - nādār = بی چیز و فقیر-
 بی خانمان (خ)
 نارو - nārow = متقلب و کلاه بردار
 (خ) - مانع (به) - تقلب و کلک زدن (ط)
 نارو رفتن = تقلب و حيله کردن (خ)
 ناروزدن = تقلب کردن - دورویی
 بخرج دادن (ط)
 نارین - nārin = نرم (آ)
 نازا - nāzā = عقیم (ط)
 نازنازی - nāznāzi = گلی که
 دارای برگهای کوچک و گلهای زیبای
 پنج بزرگ است (ط)
 ناساز = مریض و رنجور (آ) -
 مزاحم و ناسازگار (خ)
 ناسور - nāsūr = زخمی که رو
 بفساد گذاشته باشد (خ)
 ناشاخل - nāšāxol = ناجور،
 ناباب - بی تناسب (خ)

میرک کازرونی - kāzerūni
 mirake = تخم سداب بری (شی)
 برهان زیر حزا)
 میز - miz = شاش (ک)
 میزک - mayayk = دانه های
 درشت ذغال درخاکه زغال یافت میشود (آ)
 میزو - mizow = نوعی خرما که
 در طارم کرمان بعمل آید (به)
 میش - miš = قارچ (لا) - غم و
 غصه (ر)
 میشاک - mišāk = نام گیاهی
 است (ط)
 میشیم - meyšīm = گل بنفشه (لا)
 میکال - mikāl = چنگک کوچک
 ماهیگیری (لا)
 میگو - maigū = ملخ دریائی (لار)
 میلا - milā = مرغ نلک (ط)
 میلچه - milca = گنجشک (ت)
 میلک - milak = گلابی بی هسته (ت)
 می می - mi mi = خاله - در کردی
 «ماسیک» گویند (ل)
 مینا - minā = چهارقد زنانه که
 بسر کنند (ب) - مرغی هندی که سخن
 گوید (همه)
 ن - nā = قدرت در تکلم - بوی
 کهنگی (ط)
 ناباب - nābāb = مردم نامتناسب
 و بدعمل (خ)

ناشور - nāšur = کثیف و نشسته
(خ - ط)

ناشی - nāši = نابلد در کار
(خ - ط)

نافه - nāfa = نوعی از مرکبات
که شبیه ببادرنگ است ولی مغز آن
ترشتر است (گی)

ناقلا - nāqolā = زرننگ و آب
زیرکاه (خ)

ناک - nāk = غنچه-زیرچانه
(گی) - بی چیز و تهیدست (ط)

ناکتال = کام و حلق (لا)

ناکار - nākār = زخمی که اصلاح
پذیر نیست (خ)

ناکرد - nākard = کلک زدن و
قریب (خ)

نال - nāl = چوبی که دوستونرا
به هم وصل کند (لا) - آغوز بعمل آمده
و قوام یافته (لار) - کره (ک)

نانا - nā nā = شربت قندی که به
بچه میخورانند (لار)

نانااو - nānāū = گل معطر
بهاری درخت کنار (لار)

ناو - nāv = مغز - میان - بلوک
و ناحیه - گوشت (خ)

ناونه - nāvāna = چادرشپ (نی)

نای - nāy = تنبوشه بزرگ و
باریک که درقنات بکار میرود (ترب)

نایی - nā'ani = بانوج - گهواره (ط)

نپار - nepār = تالار، خانه بلندی
که از چوب میسازند و آنرا «نفار»
نیز گویند (طب)

نپه - nopa = وصله و پینه (به)

نت - nat = چرك و کثافتی که از
اشبَاء کثیف بر روی فرش یا لباس مانده
و چسبندگی داشته باشد (لار)

نتک - natak = کثافتی که از
عدم مواظبت در شستشو بصورت لکه
بر روی بدن یا لباس باقی ماند و آنرا
«نتکو» نیز گویند (لار)

نچارده - nejārd = يك تکه گوشت
سرخ شده (آ)

نخت - naxt = زمین پرزور و
حاصل خیز (ک)

نخرنگ - naxorong = صدائیکه
گره و سگ هنگام حمله و غضب از گلو
برمیآورد (لار)

نخورد - nexord = استثناء (خ)

نخون - naxun = سرپوش دیک
سفالین «کمچ» (گی)

نرد - nard = استوانه ای چوبی
که دارای نوک فلزی است و ریسمانی
بدور آن پیچیده و آنرا بر زمین رها
کنند تا بدور خود چرخد و در مشهد
«گردنا» گویند (لار)

نرده - nareda = پرحرفی (لار)

نرده - narde = مهجر جلواویوان
و باغچه و امثال آن (ط)

نرس - nerās = بدبختی (لار)

نروک - narok = قوطی مسی که
در آن صابون و وسائل حمام گذارند (لار)

نرگسی - nargesi = خورشی
که از سبزی و تخم مرغ سازند (ط)

نرمر و - narmerū = نرمه چارو
- در آذری «نرمری» گویند (آش)

نرمه - nerma = نوعی ماهی (طب)

- نرمه - narma = لاله گوش (طا) -
 نوعی جامه و پارچه تنگ مالاسم (شی) -
 برهان زیر: نرم دست) - باران بسیار ریز
 که نرم فرو ریزد (به)
 نرننگ - nerang = تحفه و هدیه
 مقدسین که از مشاهد متبر که آرند (لار)
 نرو - narrow = لارویی و تنقیه
 قنات (لار)
 نرواز - narvāz = قیچی -
 مقراض (به)
 نراخ - nozāx = چسبناک -
 چسبنده (لار)
 نرنگ - nezg = حیات و زندگی (ك)
 نرم - nezm = «کوتاه» در غیر
 جاندار و نبات (آش) - پست (ك) -
 نرم باران (خ) - شبنم (آ)
 نزم - nazm = اندک و کم (ك)
 نروا - nezvā = مه - بخار آب
 متراکم صبحگاهی (لار)
 نزو - nezva = دانه‌های خوددنی
 سبزرنگ و درشت تر از عدس که در فارسی
 «انژه» گویند (آش)
 نس - nos = بینی (سی)
 نسگیل - nesgil = یاد کسی کردن
 در موقع خوش (آ)
 نسو - nesu = جنگل، بیشه (تا)
 نسوار - nesvār = مخلوط تنباکو
 و آهک که در دهان می‌میکنند و مخدر است
 و در لارستان «نشوک» گویند (خ-لار)
 نشت - našt = پژمرده (ك) -
 نفوذ مایعی از ظرف (خ)
- نشت کردن = نفوذ کردن مایع از
 ظرف (خ)
 نشت - našot = جل و کهنه و
 پوسیده (طب)
 نشگون - nešgün = با دو
 انگشت از بدن کسی گرفتن و فشردن (ط)
 نشگه - nešga = عدس (آش)
 نشمه - našma = زن بدکار -
 فاحشه (ط)
 نغ نع - neqneq = زرزرو بهانه
 گیری توأم با گریه (خ)
 نفت کینک - naft kink =
 نام پرنده ایست (طب)
 نفته - nafta = نوعی نان روغنی
 که آنرا «نفتته» نیز گویند (سی)
 نفت موساک - naft mūsak =
 نام پرنده ای (م)
 نفران - nofrān = زمین موات (آش)
 نقل پیرزدن = ذرت بوداده که در
 مشهد «جس فیل» نامند (شی)
 نقلی - noqli = میش یکساله (ط)
 نك - nek = جوانه درخت (به)
 نك - nok = مشت - کف دست (لار)
 - منقار و نوک (ط)
 نکاس - nokās = سرتیر بیرون
 مانده از طاق (ا)
 نکره - nakara = بدهیولا و
 یغری (خ)
 نك و نوک - nokkonūk =
 برای انجام کاری تسامح و تحمل و اشکال
 تراشی کردن (خ)

تکه - neka = ناله وزاری بیمار
 ونوع آن (لا)
 تکه - nakka = پرنده‌ای آبی (طب)
 نگاری - negāri = قسمتی که
 بشیردان وصل است (ط) - نوعی از
 ابزار شیره و تریاک کشیدن (همه)
 نلسو - nelasu = نوعی خرما
 دیررس سیاه‌رنگ (لار)
 نمانه - nomāna = در تنور (آش)
 نمنا - nemtā = شلوار (لار)
 نمناک - nemtek = قطره -
 رطوبت (ک)
 نمدار - namdār = درختی
 است (طب)
 نمو - namow = بوی نم (آ)
 نموک - namūk = نمناک - بوی
 نم و آنرا «نمور» نیز گویند (ط)
 نمه - nemma = وزنی معادل
 چهار یک پنچ سیر (شی)
 ننگی - nongi = مرغ خانگی (لار)
 ننو - nanū = گهواره (ط)
 ننی - nanī = بانوج (ش)
 نو - now = تنبوشه‌های سفالین که
 برای عبور آب بکار می‌رود (لا) - دره (ا)
 نوا - novā = سقف دهان (لار) -
 متلك وشوخی (ت)
 نواج - navāj = نام گیاهی
 است (لا)
 نوازک - novāzak = جوجه
 متوسط (ت)
 نوپر - nowbar = بره ماده (گی)

نوبوله - nowbula = ساقه‌های
 جوان درخت (گی)
 نوتا - nutā = ناخن (تا)
 نوتاک - nutak = نارنگ و
 ظلمانی (ک)
 نورا - nowerā = قیچی (لار)
 نوچه - nawca = شاگرد پهلوان
 - بچه شیطان (ط)
 نورکه - novarka = مرغ جوانی
 که هنوز به تخم نیامده. فروک (آش)
 نوفو - nūfū = نوعی کوزه کوچک
 سفالین (لار)
 نول - nūl = سر سبز و خرم -
 جوانه درخت (لار)
 نوناک - nūnak = خشت خام -
 حفره‌های بهم چسبیده - کندوی زنبور
 عسل - لانه زنبور (لار)
 نون کور - nūn kūr = نمک
 شناس و در آذری «نان کو» گویند (ط)
 نوه - neva = ظرفی گلین که در
 آن دوغ زنند - نهره (لار)
 نهاز - nehāz = گلودردی که
 در شتر و میش دیده میشود (به)
 نهاس - nahās = مایه، افسانه (ب)
 نهر - nahr = قوچ (طا)
 نی - ney = سوسک ریزی که آفت
 برنج‌گرده است (گی)
 نیا - niyā = نیستی، عدم (گر)
 نیاران - niyārān = چوبیکه
 بر سر آن میخ‌فرو کرده به خرمینند (آش)

واپز - vāpaz = چیزیکه دوباره
 بخته شده باشد (لار)
واپیرنه - vāpirna = پژمرده
 و افسرده (خوا)
واتا - vāta = خط فرق که با
 کنار زدن موها ازدو سو پیدا شود (گی)
واتک - vātak - vātek =
 بادبان (طب)
واتن - vātan = گفتن (خوا)
واتوره - vātūra = غرغره
 کردن (ت)
واتی - vāti = گیاهی است
 وحشی (گی)
واج - vāj = آشنا (گی) - سخن و
 گفت (خوا)
واجور - vājūr = خیر و
 برکت (گی)
واجه - vāja = صدا و آهنگ (به)
واجقیدن - vācaqidan =
 بیرون جستن (آ)
واجستن - vācanestan =
 ریش ریش شدن پاره (گی)
واد - vād = اندازه (گی)
وادخ - vādax = نه‌های عمیقی
 که اطراف باغ میکنند تا آب اضافی زمین
 باغ را بخورد بکشد. زمین هموار و بایر (گی)
وار - vār = برف (گی) - رگ و ور
وارستن - vārestan = بافتن
 پارچه و نخ و نوع آن (خوا)
وارو - vārū = وارونه دمرو (ط)
 - معلق زدن از جلو (خ)
واره - vāra = شیر بقرض دادن
 (ت) - تپه جلو آب (ن)

نیاشک - niyāšak = برنده ایست
 کوچک که در مزارع دیده میشود (گی)
نیام - niyām = میان (ک)
نیان باو - niyān bāv =
 زراعتی که نه دیر میرسد و نه زود (آش)
نیخدا - nixdā = لجام و در
 تاتی nexdā گویند (ه)
نیز نیز - nizniz = زرزور و
 نغ نغ (شی)
نیشک - niyešk = برنده ایست
 که در باطلایها و نیز ارهازند گی میکند (گی)
نیفو - nifū = سیوی بزرگ
 سفالی (لار)
نیم پول - nimpūl = نصف یک پول
 «نیم شاهی» (خ)
نیمچه - ظرف کشک سائی - طغار (میا)
 جوجه مرغ سه چهار ماهه (گی)
نین - nin = لانه مرغ و نوع
 آن (آ)
نی نی - nini = مردمک چشم (گی)
 .. نانوی اطفال (آش) - بچه شیرخوار
 (ط) - پنهان (تا)

و

وا - vā = آتش - باد (طب)
وابن - vāban = نقطه ای که شکار
 در تیررس شکارچی قرار میگیرد (لا)
وابین - vābin = قطعه قطعه (لا)
واپز - vāpaz = لباس یدکی و
 آماده برای استفاده بجای آنچه از تن
 درمیآوردند (لار)

واکم - vākam = محلی در کوه
که دره تنگ شده و سنگها صاف و صیقلی و
نیمه سخت بهم نزدیک باشند (لار)
واگیره - vāgīra = سرمشق،
نمونه ای که از روی آن تقلید کنند (آش)
وال - vāl = طاق واز - ستان بر
پشت خوابیده (آش) - نوعی رتیل (شی) -
گشاده و باز (ک)
والایه - vālāya = تلوتلو خوردن
مست - حرکت کشتی هنگام طوفان (گی)
والک - wālak = الیجه (طب) -
گیاهی خوردنی که در کوهستان روید و
با پلو خوردند (ط)
والکه - vālka = زنبیل کوچک -
بلاکه (لا)
والگن - vālgon = درختی
است (لا)
وایه - vāya = آرزو (گ) -
نوعی علف کوهی که بمواشی میدهند
(ط - ش)
وتوته - vetūta = شیوع،
رواج (خوا)
وتی - vati = در جلو - در پیش -
در روزگار قدیم (لار)
وچار - xejār = بوته ای کوهی
که دانه های ریز قرمز دارد (ا) - فرق
سر (خوا)
وچر - vejar = چوب شیرخشت (م)
وچین - vejīn = چیدن علفهای
هرزه از مزرحه که درگیلکی «ویچین»
گویند (ط)

واز - vāz = دره کوه (ن) - باز
(خ) - پرش و پریدن (لا)
وازا - vāzā = نوّه عمو (ت)
واستن - vāstan = مالیدن چیزی
بچیزی (لا)
واسرنگیدن - vāsarangidan
= انکار کردن (کر)
واسونک - vāssūnak = آوازیکه
زنان دسته جمعی در عروسی میخوانند (شی)
واسه - vāse = برای (ط)
واش - vāš = سرشاخه سبز که
برای خوردن دام میکنند (آش) - گیاه
(م) - علف (طا)
واشان - vāšan = چوبهائیکه در
سقف خانه ها سرازیر قرار میدهند (گی)
واشک - vāšak = باز (طا) -
پرنده ای شکاری، واشه (گی)
واشنو - vāšanū = یک روز قبل
یا بعد از عروسی که عروس را برصندلی
مینشانند تا مردم به بیند و آنرا «واشنو»
گویند (لار)
واشنه - vāšna = پرش (ه)
واشور - vāšūr = عوض لباسیکه
برای شستن بیرون آورند «واشور»
نامیده میشود (همه)
واشورین - vāšverin =
داس (طب)
واشه - vāša = مرغی است سیاه و
کوچک (شی) - برهان زیر بالوانه

ورد - vard = زمین زیر رو شده
 برای گشت (آ)

وردیک - vardik = گرده (م)

ور رفتن بچیزی - varraftan
 = توجه خود را بدان مصروف کردن و
 مورد آزمایش قرار دادن (ط)

ورزدن - varzdan = با فریاد
 گریه کردن - و در مورد اطفال بکار میرود (ط)

ورزا - varzā = گاوانر شخم
 زنی (م-گی)

ورزدن - verzadan = پرحرفی
 کردن (خ)

ورس - vars = سروکوهی (م)-
 ورستن - varestan = وزن
 کردن (خوا)

ورشت - varešt = صدای پال
 زدن مرغان در حال اجتماعی (لار)

ورک - verrak = خاری که دارای
 گل زرد است و برگ آنرا به گوسفند
 می دهند و بوته اش بکار سوخت می آید (آش)

ورک - verk = قطار - پشت سر هم (به)

ورکا - varkā = بره (م)

ورکه - vorka = خلجان -
 دغدغه (ک)

ورگک - varg-verg = گرک (گا)

ورگک - vorg = گرک (س-سم)

ورمز - varmez = نام گیاهی
 است (طب)

وج - vac = رنج و صرفه (ک)

وخارک - vaxâruk = خرما
 زرد شده (ج)

ودز - vadoz = پنهانی - بطور
 مخفی (لار)

وده - vede = کوتاه (ه)

ودی - vadi = پیدا - ظاهر (لار)

ور - vör = باد (ه) - آسیا - بالا
 آمدگی جو یا گندم هنگام حرکت گاو و کوبیدن
 خرمن (به)

ور - var = برف (س - سم) -
 بر آمدن خمیر (خ) کنار و پهلو (ط-طب) -
 گریه بلند (ط)

وراج - verrāj = پرگو (خ)
 وراجی = پرگوئی (خ)

ورآشین - ver-ašin = داخل
 هم - بهم زدن (لا)

ورآمدن - varāmadan
 رسیدن خمیر و آماده شدن آن برای
 پخت (خ)

ورانداز - varandāz
 اندازه گیری، رسیدگی و بازرسی (ط)

ورانداز کردن = تخمین زدن -
 اندازه گرفتن (ط)

ورجه - varja = پهلو (لا)

ورجی فروجی - varji forūji
 = جست و خیز (خ)

ورچ - vorc = خرس (ک)

ورچک - varcak = اشیاء مورد
 لزوم و احتیاج که همیشه دم دست قرار
 میگیرد (گی)

وزقاق - vezqāq = وزغ-
غورباغه (طا)

وزم - vazam = پاروی دهن
پهن بر فروی (هم)

وزوز - vez vez = صدای زنبور
ومکس (همه) - لرز مختصری که بر تن
می نشیند (لار)

وژم - vežm = نارون (طا)

وژن - vežan = انتخاب (تا)

وسار - vassār = آب معتدل و
ولرم (طب)

وستن - vostan = خسته کردن
و شدن (ك)

وسدوله - vosdūla = چوب
میان گود که بجای ناودان بکار میبرند (آش)

وسوس - vosves = مهلت-
فرصت (به)

وش - vaš = گرسنه (تا) - نخعی
که از پشم رشته باشند - ریسمان یا فتح
لحاف دوزی (گی)

وش - veš = علف کتان (طب)

وش - vaše = واسه، برای (ل)

وش - vošo = تخم پنبه (س-سم)

وشا - vešā = گشاد، باز (طب)

وشان - vašān = گرسنه (بیر)
-رك: وش

وشتن - vaštan = ازدست رفتن
(لا) - اجازه دادن - آزاد گذاشتن (گی)

وشکر - voškar = زنیکه در
عزا برای نوحه گری میآید (آ)

وشکو - veškū = شکوفه (خوا)

وشگون - vešgūn = نشگون (ط)

ورنده - varena = تخم نی که
در تهران «لوئی» خوانند (گی)

ورنگ - varang = فریاد و
شیون بچه (آ)

وروتن - vorūtan = چیز پاشیده
را جمع کردن (گی)

ورور - vorvor = حرکت حشرات
ریز از قبیل شپش و نوع آن در بدن (لار)

وروژک - vorūžak = زیرک-
جسور (ت)

وروژیک - vorūžik = گربز-
زیرک (ط) - رك: وروزك

وروش - varvašt = هاج و
واج، متحیر (طب)

ورونی - vorovni = ساکت و
خاموش (ه)

وره برین - varraberin =
چیدن پشم بره (آش)

وری - verri = پهنا (طب)

وری - vari = پهنا (م)

وریان - varyān = بند جلو
آب (آ)

ورینگ - vering = پرنده ایست
که در آب زندگی میکند (گی)

وریو - variv = آبله (ت)

وز - vaz = میوه نارون - (س-سم)

زغده (آ) - جربی (گی) - تاب بازی
اطفال (به)

وزار - vezār = هرس «مو» (آش)

وراز کردن = هرس کردن (آش)

- ولگا** - valgā = بندیکه از چوب و خاشاک جلو آب بندند. ورغ (آش)
- ولگن** - valgan = پیچی است که بدرخت «للیکی» می پیچد و آنرا خشک میکند (گی)
- ولم** - valm = موزون. متناسب. شایسته (لار)
- ولنگ** - valang = گیاهی است جنگلی. شاید والک (لا)
- ولنگار** - velengār = کسیکه در کارها بی مبالا و سهل گیر است (ط)
- ولنگاری** = بی مبالا و سهل گیری در کارها
- ولنگ وواز** - velengovāz = در باز و گشاده (ط)
- ولو** - valū = گیاهی است که برتنه درخت سبز میشود (طب)
- ولو** - valō = کهنه و مندرس (ه)
- ولو** - valo = کج (م)
- ولو** - velow = پراکنده و بله (خ)
- ولولی** - velveli = جنبش (طب)
- ولویاس** - valviyās = که آنرا «ولویاز» نیز گویند بمعنی دهن دره و خمیازه است (م)
- ولیک** - valik = زالزالک (طب)
- ولیم** - valim = سرشاخه که بکار سوخت میخورد (آ)
- وم** - vom = اخلاق و طبیعت و خوی (به)
- ون** - van = عنکبوت (طب)
- وشمون** - vešmūn = مهلت و استراحت در کار (خوار)
- وشن** - vašan = باران (آش)
- وشنسال** - vašansāl = سال پرباران (لا)
- وشند** - vašand = وشن، باران (ش)
- وشنگ** - vašang = میل حلا جان (فر)
- وشیل** - vešil = بی مزه (طب)
- وفر** - vafr = برف (ل)
- وگ** - vak = گرده، کلیه (آش). شبه و مثل (ک)
- وکه** - vaka = قلو و کلیه که در آشتیان و مازندران vak گویند (طب)
- وگه** - vega = جوش صورت (گی)
- ول** - val = کج ضد راست (ا).
- اشتعال و شعله آتش (گی)
- ول** - vel = گل (ه-تا-گی)
- ولاستن** - valāstan = بکسی علاقه پیدا کردن (گی)
- ولالا** - valālā = ولوله (ر)
- ولاله** - velāla = دایره چوبی میله دوک (خوا)
- ولامه** - valāma = شرح و تفصیل (ک)
- ولرم** - velarm = آب نیم گرم (ط)
- ولک** - velak = ولکرد و بی سرپرست. بداخلاق (لار)
- ولنگ** - velg = برگ که در گیلان valok و در سرخه و سمنان volok گویند (طا)

- وون - vūn = خون (ه-تا)
 وهور - vūhar = برف (ه)
 وهار - vehār = آب‌ولرم (م)
 وهر - vahar = سوراخ (م)
 وهریز - vehrīz = بیمار و ناخوش (به)
- وی - vey = عروس (تا) - مادر (رو) - اضافه‌ایکه وزن نان بعد از پختن از وزن آرد پیدا میکند (خ)
 وی - vi = فشار
 وی - vayo = بزغاله (نط)
 ویار - viyār = تاسه، میل‌زنان بخوردنی مخصوصی در حال آبستنی (ط - آش)
 ویج - vij = گیج (ل)
 ویجو - vīju = طبق (به)
 ویجه - vija = حرام‌زاده - در آذری «بیج» گویند (به) - زنج (لا)
 ویره - veyra = عروسی (ه)
 ویره - vira = شکنجه‌گاو و گوسفند (آش)
 ویژ - viž = فشار (تا)
 ویژن - vižan = علك (ك)
 ویژه - viža = پاروی کوچک برف‌روبی (آش)
 ویش - viš = پنبه‌قوزه (ن)
 ویشار-وشار - višār-vešār = بیدار (طب)
 ویشه - višta = گرسنه (ط)
 ویشه‌کندر - viša kondor = بخوردیست از قبیل اسفند که در آتش‌ریزند و بوی خوش دهد (آ)
- ون - ven = درختیکه در تهران زبان گنجشک گویند (گی)
 ون - vano = چوبیست جنگلی که از آن عصا می‌سازند (م)
 ونالی - vannāli = بنالی = عنکبوت - تار عنکبوت (م)
 ونجر - venjer = ونجه = چوب شیرخشت (طب)
 وندکولی - vandekūli = تار عنکبوت (م)
 ونش - voneš = باران نوبه‌ای بعد از عید از ۶ تا ۶۶ (اس)
 وننگ ونگ - vangvang = اسم صوت صدای گربه بچه (خ)
 ونوشه - venūše = بنفشه که در طبری vanūša گویند (م)
 ونی‌سوج - venisūj = ونی‌سوز = تره‌تیزك (م)
 وور - vur = کرم ابریشم که تازه از تخم درآمده (گی)
 وورسی - vūrsī = گرسنه (ك) - رك؛ گورس
 وورگك - vurg = گرك (م)
 ووشکستن - vuškastam = بگلوگیر کردن - گلوگیر شدن (گی)
 وول - vūl = حرکت حشرات در بدن و امثال آن
 وول‌زدن = حرکت کردن شپش در بدن (لار)
 وولی - veveli = درخت ابریشم (م)

ی

- یا بُو - yábū = اسب نر بارکش
(ط - خ)
- یاززه - yārza = خیارچنبیر (لار)
- یاره - yāra = کمک-یار (ت)
- یاس - yās = خمیازه (طا)
- یال - yāl = کودك (ا) - افق
کوه (ت)
- یالان - yālān = قسمتی از جنس
پرده که در بالای آن برای زینت دالبر
شده (ط)
- یالسک - yālesk = زرشک (طا)
- یالغوز - yālyūz = مجرد و تنها -
در لارستان «یالغوزه گویند (ط-ش)
- یالین - yālīn = دارای یال (ه)
- یامان - yāmān - نوعی مرض
که بصورت نفخ در شکم است (گی)
- یاوان - yāwān = نان بدون
خورش (آ)
- یت - yet = جفت (ه)
- یخدون - yaxdun = صندوق و
جای لباس (خ)
- یخنی - yaxnī = میوه تازه
رسیده (آش) - آبگوشته ساده (ط)
- یخه - yoxe = نان نازک لولوش که
لای آن شکر ریزند (شی-ط)
- یرغه - yorqa = حرکت سریع
چارروا - در مقابل «لکه» (خ)

- ویشیل - vīšīl = خوراك ساده و
بی چاشنی (آش)
- ویق - viq = ریشه (تا)
- ویك - vik = کلیه، قلوه (تا) -
رك، رك
- ویل - vil = سرگردان-حیران (ك)
- ویلا - vilā = گشاده (ر)
- ویلاج - vilāj = که آنرا
velāj نیز گویند بمعنی «عروسی»
است (طب)
- ویلان - veylān = سرگردان (آ)
- ویلکا - vilakā = معلق -
آویزان (لار)
- ویلیک - vilik = مرغ کرج -
کامپوره (دم)
- ویلیک - vilik = که آنرا در
گیلان «سرخه سب» نیز مینامند، میوه ایست
جنگلی شبیه بززالک و کوچکتر از آن
دارای رنگی سرخ (گی)
- وینجه - vinja = سقز (گی) -
زنج (لا)
- وینگار - vingār = گله و
شکایت از کسی و آنرا «وینگار» نیز گویند (طب)
- وینگوم - vingūm = باد نجان
- گوجه فرنگی (طب)
- ویروشت - virvašt = پرنده‌ای
است آبی (طب)
- وینوک - vinūk = عدس (ن)
- ویا - voyyā = تکه نج (آش)
- ویها - voyhā = مستحفظ
مزرعه (ت)

یگصدآ - yagsedā = يك زبان
ومتفقاً (خ)

یگنواخت - yagnavāxt =
يك روش و يك آهنگ (ط)

یل - yal = نیم‌تنه آستین‌دار
زنان (خ)

یلخی - yelxi = ول‌رها (ب-خ)
یللی‌زدن - yallalizadan =
باخوشی گشتن (خ)

یلنوزدن - yelnow... = از
خوشحالی خواندن (کر)

یلو - yelow = رها و ول،
گشاده (خ)

ین - yen = گم و ناپیدا (ه)

ینگه - yenga = زنی که با عروس
بخانه داماد می‌رود تا در جریان شب زفاف
نظارت کند (خ-ط)

یورویر - yurvir = این سو
و آن سو (طب)

یوری - yūri = یکنوع مرغابی
که بترکی «آلمه‌باش» گویند (طب)

یوز - yūz = گردو (ن)

یوها - yūhā = شریرو بدجنس -
غالباً شخص «بد» را بیوها تشبیه می‌کنند (خ)

ییره - yira = کهن، خارش جلد
بدن (آش)

هاچستن - hā cestan =
نشستن (خوا)

یره - yara = یارو. رفیق در
خطاب بکار می‌رود (خ)

یژند - yažand = گیاهی از
جنس اسفناج که بچهارپایان دهند (ب)

یسیر - yessir = مادر مرده،
بی‌مادر (خوا)

یشمه - yašma = پوست و جرم
خام (ط)

یغور - yoqor = قوی هیکل و گردن
کلفت - این کلمه با «ق» هم آمده (ط -
خ - آش)

یکاره - yakāva = دم‌بخت (ک)
يك بام و دو هوا = گنایه از
اوضاع نامرتب و ضد و نقیض (ط)

يك پول - yak pūl = نیم
شاهی (خ)

یکه - yekka = تنها (خ) -
بزرگ (آ)

یکه‌زن = یکه‌تاز و دل‌اور و
بی‌نظیر (ط)

یکه‌خوردن = ناگهانی از جا در
رفتن (خ)

یکه‌شناس = کسیکه از فرد مشخصی
پیروی می‌کند و حرف می‌شنود (ط)

یگبند - yagband = پی‌درپی و
پشت‌سرم (ط)

یگدست - yagdast = يك جور
و همانند (خ)

یگسردو گوش - yagsardogūš =
کتابه از لوله و بزبان اطفال (خ)

هانانو - hānānū = بانوج
و تأنی اطفال (گی)

هاوریش - hāverišt = خورشی
که از سبزی و تخم مرغ سازند، جرو بیر (طب)

هپت - hapat = احمق، دیوانه
خل (آ)

هپیشتک - hapištak = شیشه (لا)

هپل - hapol = کم عقل و
بی عرضه (ط)

هپلی هپو - hapoli hapou =
نالایق و بی جر بزه (خ)

هپو - hapou = غارت (خ)

هپول - hapul = بزرگ و
کلفت (ک)

هج - hāj = راست بیا شده (فر)

- (قس - «خ»: دو هجه - چوبیکه سرش دو
شاخه است)

هچل - hacal = رایگان - دل
(لا) - وحله و گیر (خ)

هچه - haca = بز نر پیشرو
گله (ک)

هدش - hadeš = بیلاق و محل
تابستانی (به)

هدی hedi = هوی، بهم، برهم (م)

هر - hōr = دشت و صحرا (هر)

هر - her = سه (عدد) که در
هرزنی here و در تاتی heri گویند
(س - سم)

هاج و واج = متحیر (ط - شی)

هاچین - hācin = لحد - تخته هائی که
در گور چیده و رویش خاک میریزند (ز)

هار - hār = پائین (ل)

هارین = مست و خود کم کرده (م)

هارت هورت - hārtohūrt =
شلتاق کردن و لاف زدن در موقع محاصمه
و جنگ (آ)

هارشی - hāreši = آلوده (م)

هارو - hāru = گوشت دندان -
لنه (ک)

هاژه - hāža = صدای بال
پرندگان (ک)

هاشی - hāši = بچه شتر تازه
بدنیا آمده (به) - آلوده (طب)

هاقاتک - hāqātak = افسانه
کوتاه (آش)

هاکک - hākak = دهن دره (شی)

هالو - hālū = دائی - خالو (ل) -
آدم ساده لوح و زود باور (ط)

هاله - hāla = نیمه (سی) -
خاله (ل) - لنگه بار (م)

هالی - hāli = فهمیده و دریافته
(خ) - رک، آلی

هالی شدن = فهمیدن و دریافتن (خو)

هالی کردن = فهماندن (خو)

هاما - hāmā = ما (خو)

هاماش - hāmāš = رفیق،
همراه (آ)

هامیس - hāmīs = گیاهی که
خوراک طیور آبی است و آنرا «آمیس»
نیز گویند (طب)

هر - har - = لوش و لجن (ط) -
 خر (ل)
 هر - herr = هوس ، میل ،
 موقت (خ)
 هراپیت - herāpit = آویخته (م)
 هراتی - harāti = آنچه بدون
 سرمشق و تقلید از روی چیزی تهیه
 شود (آش)
 هراک - harāk = خوشه انگوریکه
 «گلاره» هایش کم باشد (آش)
 هرای - harāy = فریاد و
 غوغا (آ)
 هردا - hardā = گیاه موسوم
 بکبرک (اس؛ برهان زیر اکبرک) - فردا (آ)
 هرده - harda = روغن کنجد (لا)
 هرش - hereš = آغوز (گر)
 هرسا - harsā = کشک (به)
 هراک - herrak = بچه شتر (آش)
 هرم - horm = حرارت، مرطوب
 (خ) - بخار (ک)
 هرمو - haremo = خار درخت
 نخل (لار)
 هرنا - hernā = طاقچه (تا)
 هرند - horond = مهتابی جلو
 اطاق که درخراسان «خرند» گویند (اس)
 هرنج - haranj = مظهرقنات (ط)
 هرنجخانه - harangxāna =
 هرکی هرکی - شرب الیهود (آ)
 هرو - hero = پهن و فراخ (تا)
 هروان - harawān = آبسوم
 زراعت (آ)

هروز - harowz = رودخانه (طا)
 هرهر - her her = اسمصوت
 خنده (خ)
 هرهری - horhori = هر دم
 خیال و بی عقیده (ط-خ)
 هرهری مذهب = کسیکه مذهب
 معین ندارد
 هریش - harišt = گوسفند یا
 مرغ کشته چاق و چله و چرب روغن دار (گی)
 هریشو - horišu = پیازک - پیاز
 وحشی (به)
 هزه - heza = دیروز (خوا)
 هژده دم - haždadem = باژده دم
 برنده ای است آبی (طب)
 هسبند - hasband = طالب
 و خواهان (آش)
 هسری - hasri = اشک چشم (م) -
 رگ؛ اسری
 هسیره - hasīra = ستاره (ک)
 هسیره - hosyara = پدربزرگ (ل)
 هسین - hasin = طنار (شی)
 هس - heš = خیش زراعت و در
 تاتی «هیش» گویند (س) - شپش (لار)
 هس - hošš = صدائی که برای
 امر بایست دادن خر بکار میرود (خ)
 هشتن - heštan = رفتن (خوا)
 هشته - hešta = جفت گاو (م)
 هشل هف - hašalhaf = آدم
 غیر قابل اعتنا و بی مصرف (همه)

هاکشته - helkošta = آلوچه ونلك (خوا)	هشنه - hašena = نوعی ماهی ریز که در سواحل خلیج فارس برای تهیه «مهو» صید میکنند (لار)
هالو - halū = کرباس و در تانی halo گویند (ه)	هشو - hašow = دیشب (ن) هفته بیجار - haftabijār = ترشیی که از هفت قسم سبزی و میوه درست کنند (ت)
هاله هول - halahūla = تنقلات ناجور (ط)	هف پا - hafpā = ستاره هفت برادران (لار)
هالی - halī = آلوچه جنگلی که در اورازانی heyly گویند (م)	هفنا - hafnāy = عو عو سك (تا)
هلی گرد - heligerd = آلتی که زمین را با آن صاف کنند (کا)	هفیان - hafyān = پر خور و اکول (ک)
هلیله ای - halila'i = نوعی خرما برنگ قهوه‌ای و مرغوب (لا)	هقلی - hoqqoli = جای تنگ و کوچک (خ)
همپاچ - hamqāc = همزلف، همریش، باجناف (آش)	هق هق - hoq hoq = اسم صوت صدای گریه (خ)
هلهل - halhal = لاله (ک)	هکت - hekat = مانده و ازکار افتاده و در طبری heket گویند (م)
همر - hamor = آرام (ه)	هکّه - hakka = مرض خارش نشیمنگاه (خ)
همند - hamand = زمین هموار که در مازندران xemand یا heman یا xeman گویند (طب)	هل - hol = سوراخ (خوا) - بجلو راندن (ط)
هن - henn = صدائی که برای راندن خر بکار می‌برند (خ)	هل دادن = بادیست کسیرا بجلو راندن هالاله - halāla = لاله که در لری «الاله» گویند (ر)
هنا - hanā = صدا (ت)	هلبی - halabī = نوعی علف کوهی که خوراک مویشی است (ش)
هناسه - henāsa = هن‌زدن، تند و سخت بنفس افتادن (آش) - نفس عمیق (ش)	هل تک - haltok = پشت پا (لا)
هندی - handi = اندازه - قامت - هیکل (تن)	هتل - holtol = بچه (ه)
هندی غاز - hendiqāz = پرنده ایست آبی (طب)	
هنگن - hangan = ساس (م)	

هوز - hovaz = رنگ آبی (تا)
 هوش - hūš = خانه و حیاط (ل)
 هوشدك - hušdak = قرعه،
 پشك (آش)
 هوشدك انداختن = قرعه کشیدن
 هوشه - hūša = خوشه (س-سم)
 هولو - hulu = گاویکه شاخ
 ندارد (گی)
 هولی - howlī = الاغ قابل
 سواری شده (ت) - حیاط و منزل (خ)
 هولی - hūli = کره خر (آش) -
 هلو (آ)
 هولیک - hūlik = آلو (س-سم)
 هون - hūn = ماه «سال» (ك)
 رؤیا و خواب (تا)
 هویا - hevya = دیو (طب)
 هویت - havīt = آب انبار در
 بیابان (کا)
 هویزه - havīza = دهنه ساده
 که برای الاغ واسپهای آرام بکار میرود
 هویه - hūya = بازی، نمایش
 (ه) - همانجا (گی)
 هیا - hayā = آواز و صدا (ب)
 هیبه - heyba = خرجین کوچک،
 چننه بنایان (آ)
 هیت - hoyato = ران (ك)
 هیته - heyta = خل و کم عقل
 - سفیه (ك)
 هیچه - heyca = داد و فریاد -
 جیغ کشیدن (ك)

هنگوره - hangūra = رتیل (ك)
 هنی - honni = آدم متبکر،
 خودنما که در مشهد «هنی» گویند (ل)
 هن هن - hen hen = اسم صوت
 برای صدائی که در موقع تنگی نفس ازتند
 رفتن یا بار سنگینی حادث میشود (خ)
 بهن هن افتادن = خسته شدن از دیدن
 و یا در زیر بار (خ)
 هنه - hena = سوراخ (ه)
 هو - how = آوازیکه برای
 مسخره کردن و از میدان بدر کردن برآرند
 (همه) - سیم کشیدن زخم (خ)
 هو و جنجال = داد و فریاد (ط)
 هو انداختن = شایع کردن و بدنهها
 انداختن مطلبی (ط)
 هوشدن = بدنام شدن و در دهنها
 افتادن (ط)
 هو کردن = بدنام کردن و بدنهها
 انداختن (ط)
 هو - hōv = خواهر (ه)
 هو - hū = خوب (ل)
 هوار - havār = آواز-داد و
 فریاد (ط)
 هوال - hovāl = یار- رفیق (ك)
 هو جووه - hovejūva = گیاهی
 است که ساقهای آن خوردنی است و طعم دنبلان
 دارد و در تهران «مارچوبه» گویند (شی)
 هوچ - hūc = پشك - قرعه (به)
 هورما - hormā = بلع کردن (ه)
 هوره - hūra = غنا و آواز
 خوانی (ك)

هیزی - hizi = دیروز (ن)	هید - hīd = حق (فر ۱۱۵)
هیس - hīs = بوی دود (آ)	هیدخ - neydax = اسب سرکش
هیمه - hīma = آنچه برای سوخت بکار میرود (ط-آش)	وجنگی؛ تو هیدخی وهمی نهی مخ بر کره توسن بیچاره . منجیک (فر-ذیل: مخ)
هین - hain = پیشانی (ك)	هیر - hīr = مزرعه- جلگه (آ)
هینه - heyna = شیبه اسب (ك)	هیرم - hirom = نرم (درمورد زمین که قبل از شخم در آن آب می بندند تا نرم شود) (ا)
هیوا - heyvā = به (تا)	هیزه - haiza = غذای درمعه فاسد شده (ط)
هییه - hiya = یارو و در تاتی «هییا» گویند (ه)	

پایان